

ZOL GENK

Campus Sint-Jan
Campus Sint-Barbara
Medisch Centrum André Dumont
ZOL MAAS EN KEMPEN

Euthanasie

ZOL GENK

Campus Sint-Jan
Synaps Park 1
B 3600 Genk

Campus Sint-Barbara

Bessemmerstraat 478
B 3620 Lanaken

Medisch Centrum André Dumont

Stalenstraat 2a
B 3600 Genk

ZOL MAAS EN KEMPEN

Diestersteenweg 425
B 3680 Maaseik

ZOL GENK
tel. +32(0)89 80 80 80
ZOL MAAS EN KEMPEN
tel.+32(0)89 50 50 50
info@zol.be

Ernstig ziek zijn brengt heel wat vragen en onzekerheden met zich mee. Beslissingen nemen over het levenseinde is een complex proces voor u en uw familie. Met een vraag voor euthanasie gaat u als persoon samen met uw familie, arts en zorgverleners op weg.

In deze brochure vindt u duidelijke informatie over de bestaande wetgeving en voorwaarden omtrent euthanasie. Verder vindt u ook de specifieke procedure die gehanteerd wordt in het ZOL bij een euthanasievraag. Omdat een vraag voor euthanasie vaak wordt gesteld vanuit overheersende emoties als angst, onmacht en wanhoop vindt u ten slotte nog enkele alternatieve mogelijkheden voor het levenseinde terug.

Als u na het lezen van deze brochure nog verdere informatie wenst, twijfel dan niet om uw arts en/of zorgverleners hierover aan te spreken.

Inhoudsverantwoordelijke: dr. P. Noyens (voorzitter Ethisch Comité) | Mei 2026

INHOUDSTAFEL

1. Wat is euthanasie?	3
Wetgeving	
Verschil met wilsverklaring	
Voorwaarden	
2. Procedure	5
Het stellen van uw vraag	
Het Palliatief Supportteam (PST)	
Een tweede arts contacteren	
Comité voor Medische Ethiek	
Niet-terminale patiënten	
Wilsonbekwame patiënten	
3. Praktisch	8
Voor de uitvoering	
Uitvoering	
Nazorg	
4. Andere mogelijkheden	9
Therapiebeperking	
Palliatieve zorg	
Palliatieve sedatie	
5. Verdere informatie	10
Bij wie kan u terecht?	
Contactinformatie	

01 WAT IS EUTHANASIE?

Wetgeving

In België dateert de wet op euthanasie van 28 mei 2002. In deze wettekst staat dat onder euthanasie wordt verstaan: 'het opzettelijk levensbeëindigend handelen door een andere dan de betrokkene, op diens verzoek'.

Dit betekent in spreektaal dat er, op duidelijk verzoek van de patiënt, medicatie wordt toegediend, door een arts, die tot het onmiddellijke overlijden leidt.

De voorwaarden die hieraan verbonden zijn, vindt u verder in deze brochure terug.

Verskil met wilsverklaring

Over het verschil tussen een wilsverklaring voor euthanasie en een actueel euthanasieverzoek bestaan heel wat misverstanden.

Een wilsverklaring voor euthanasie is een schriftelijke verklaring die u zelf opstelt en bewaart. In deze verklaring noteert u dat het gewenst is dat euthanasie bij u uitgevoerd wordt als u in een onomkeerbaar coma bent. Een wilsverklaring is vijf jaar geldig en kan eventueel verlengd worden. Het is ook belangrijk te weten dat zelfs met een wilsverklaring voor euthanasie, euthanasie enkel mogelijk is als aan alle andere voorwaarden (zie verder) van de wet is voldaan.

Een actueel euthanasieverzoek is een document dat alleen kan opgesteld worden als u, als gevolg van ziekte of ongeval in een medisch uitzichtloze situatie verkeert. Dit betekent dat u niet meer kan genezen. In het document drukt u uw wens voor euthanasie uit.

Voorwaarden

Er is een reeks voorwaarden waaraan voldaan moet worden indien u een actueel euthanasieverzoek wenst in te dienen.

- U bent meerderjarig. (Oordeelsbekwame minderjarigen hebben wettelijk ook recht op euthanasie, mits toestemming van hun ouders en indien ze ondraaglijk fysiek lijden ten gevolge van een ongeneeslijke, terminale aandoening. De oordeelsbekwaamheid wordt vastgesteld door een psycholoog of kinderpsychiater.)
- U bent handelingsbekwaam, dat betekent dat u bewust en helder genoeg bent om deze beslissing te nemen.
- U heeft het actuele euthanasieverzoek schriftelijk, vrijwillig, weloverwogen en herhaaldelijk ingediend.
- U bevindt zich in een medisch uitzichtloze situatie, van aanhoudend fysiek of psychisch lijden dat niet verzacht kan worden.
- Uw lijden is het gevolg van een ernstige en ongeneeslijke, door ongeval of ziekte veroorzaakte aandoening.
- De datum en handtekening mogen niet ontbreken op het schriftelijke verzoek en de tekst moet eigenhandig geschreven zijn.
- Als u de tekst niet zelf kunt schrijven, kan iemand anders dit voor u doen, maar daaraan zijn voorwaarden verbonden. De persoon die het verzoek schrijft, moet meerderjarig zijn en mag geen materieel belang hebben bij uw overlijden (dus geen familie of erfgenaam zijn). De reden waarom u de tekst niet zelf kan schrijven, moet vermeld worden door een arts die ook aanwezig is bij het opmaken van het document en dit mee ondertekent.

02 PROCEDURE

Het stellen van uw vraag

Indien u uw vraag voor euthanasie stelt aan een arts, verpleegkundige of een andere zorgverlener, dan zal deze vraag verder beluisterd en besproken worden. U dient de vraag herhaaldelijk te stellen. Druk of beïnvloeding van buitenaf dient uitgesloten te worden. Uw arts zal uw vraag beluisteren, eventuele alternatieven voorstellen en meer uitleg geven over het verdere verloop van deze vraag.

U zal daarnaast uw schriftelijk verzoek in orde moeten maken. Uw arts zal u ook vragen of u kan 'plannen'. Hiermee wordt bedoeld of het mogelijk is voor u om een datum te bepalen waarop u de euthanasie wil laten uitvoeren. Vervolgens is het belangrijk om uw vraag op tijd te stellen, gezien de gevoeligheid van de vraag en **de zorgzaamheid die deze niet alledaagse gebeurtenis vraagt.**

Het Palliatief Supportteam (PST)

Het Palliatief Supportteam wordt steeds ingeschakeld bij een euthanasievraag. Dit om samen met u te bekijken of alle mogelijkheden met betrekking tot palliatieve zorg optimaal benut of besproken werden.

Goede pijn- en symptoomcontrole kunnen een invloed hebben op uw vraag voor euthanasie en deze eventueel veranderen.

Een tweede arts contacteren

Deze tweede arts heeft een andere specialisatie dan uw behandelende arts. Deze arts moet het medisch dossier inkijken, u ondervragen, eventueel onderzoeken en ook nagaan of aan bovengenoemde voorwaarden voldaan is. Deze arts stelt een schriftelijk verslag op dat bij het dossier wordt bewaard.

Comité voor Medische Ethiek

In ons ziekenhuis **wordt gevraagd** dat de behandelende arts het Comité voor Medische Ethiek contacteert bij een vraag om euthanasie. Op korte termijn wordt er een vergadering samengeroepen. Deze vergadering zal opvolgen of de vraag voor euthanasie voldoet aan de wettelijke voorwaarden en of de vraag met de nodige zorgvuldigheid werd beluisterd en opgevolgd. Eventueel wordt bijkomend advies voor ondersteuning gegeven aan het behandelende team van zorgverleners. Dit onderdeel van **de procedure kadert in de zorgzame manier waarop we in dit ziekenhuis omgaan met uw vraag voor euthanasie.**

Niet-terminale patiënten

Als u niet terminaal bent, d.w.z. dat uw overlijden vermoedelijk niet op zeer kort termijn zal volgen, dan moet een derde arts gecontacteerd worden. Deze arts moet specialist zijn in uw aandoening of psychiater zijn. In dat geval wordt een bedenktijd

van minimum één maand in acht genomen tussen het schriftelijke verzoek en de uitvoering van de euthanasie.

Wilsonbekwame patiënten

Bent u wilsonbekwaam, omdat u in een onomkeerbaar coma bent, dan moet er een wilsbeschikking zijn die niet ouder is dan 5 jaar waarin de specifieke situatie en de vraag om euthanasie beschreven staat. Dit is de wilsbeschikking waar eerder naar werd verwezen.

03 PRAKTISCH

Voor de uitvoering

Het verdere verloop wordt samen met u en andere betrokkenen besproken. Er wordt afgesproken welke laatste zorgen er nog zullen worden toegediend, hoe er afscheid kan worden genomen en dergelijke meer. Bedenk dat ook voor degenen die achterblijven uw euthanasie een emotionele en ingrijpende gebeurtenis is.

Uitvoering

Er wordt op voorhand een infuus geplaatst om de medicatie toe te dienen. De arts zal u in een diepe slaap brengen, nadien zal de medicatie voor euthanasie toegediend worden. Iedereen die bij de euthanasie aanwezig zal zijn, zoals vooraf met u afgesproken, wordt hierover ingelicht.

Nazorg

Uw naasten worden na afloop opgevangen, onder meer door uw arts of andere zorgverleners. Zij kunnen terecht bij de verpleegkundigen op de afdeling en het palliatief supportteam van het ziekenhuis.

De arts stelt de overlijdensakte op. Euthanasie wordt wettelijk beschouwd als een natuurlijk overlijden. De term euthanasie wordt op geen enkel officieel document vermeld, ook niet op bijvoorbeeld verzekeringspapieren. De oorzaak van het overlijden wordt wel vermeld (meestal de ziekte waaraan u leed), de wijze van overlijden niet.

04 ANDERE MOGELIJKHEDEN

Deze brochure gaat over euthanasie, maar weet dat dit maar één van de mogelijke beslissingen is die u kan nemen met betrekking tot uw levenseinde. Andere mogelijkheden zoals therapiebeperking, palliatieve zorg en palliatieve sedatie kan u steeds bespreken met uw arts, zorgverleners en familie.

Therapiebeperking

U kan allereerst beslissen geen levensverlengende of nieuwe behandeling meer te starten of om een behandeling die al gestart is af te bouwen of te stoppen. Voorbeelden hiervan zijn niet meer kunstmatig beademen, niet meer overbrengen naar een dienst voor intensieve zorgen, geen dialyse meer, geen nieuwe chemotherapie meer starten, ...

Overleg dit met uw arts. **Hij kan uw wensen vertalen in een medisch order, dat in uw dossier genoteerd wordt.**

Palliatieve zorg

U kan ook om palliatieve verzorging vragen. Dit houdt in dat alle aandacht zal gaan naar comfortzorg, pijnbestrijding en symptomcontrole. Daarnaast is er aandacht voor de psychosociale, emotionele en spirituele opvang van uzelf en uw naasten.

Palliatieve sedatie

Wanneer bepaalde symptomen zoals pijn, angst, ademnood of andere ongemakken niet meer of zeer moeilijk te behandelen zijn, kan palliatieve sedatie een oplossing bieden. Hierbij wordt met behulp van medicatie het bewustzijn zodanig verlaagd dat de onbehandelbare symptomen onder controle worden gehouden. Het grote verschil met euthanasie is dat hierbij geen onmiddellijk einde aan het leven wordt gemaakt. Ook over palliatieve sedatie werd een brochure uitgewerkt; vraag ernaar bij uw zorgverleners.

05 VERDERE INFORMATIE

Bij wie kan u terecht?

Als er bij u een euthanasievraag leeft, zal u hierover waarschijnlijk eerst spreken met uw arts, iemand van de verpleging of het Palliatief Supportteam.

Het is de arts en zijn of haar team die moeten bepalen of uw vraag herhaaldelijk en bewust, vrijwillig en weloverwogen gesteld wordt, en dus voldoet aan de Belgische wetgeving.

Ten slotte is het belangrijk te weten dat geen enkele arts kan verplicht worden om euthanasie uit te voeren. Bespreek daarom ook tijdig hoe uw arts hierover denkt, en of deze bereid zou zijn de euthanasie uit te voeren als u erom vraagt. Als uw arts het niet zelf wil doen, vraag dan naar wie u kan worden doorverwezen. Eventueel kan u aan uw huisarts vragen of hij bereid zou zijn om uw euthanasie uit te voeren. Dit kan dan verder besproken worden met uw behandelende arts.

Contactinformatie

Palliatief Supportteam: 089/80 65 56

Sociale dienst: 089/80 68 58

Dienst Psychologie: 089/80 60 67

Pastorale dienst: 089/80 78 13

NOTITIES

www.ZOL.be

www.twitter.com/ZOLziekenhuis

www.facebook.com/ZOLzh

www.youtube.com/user/ZOLziekenhuis

Schrijf u in op onze nieuwsbrief via www.zol.be

Raadpleeg online uw medisch dossier via www.mijnzol.be